

Skaidrojums pārskatam par konsolidētā kopbudžeta izpildi

Vispārīgie principi

Pārskatā par konsolidētā kopbudžeta izpildi uzrāda valsts budžeta un pašvaldību budžetu izpildi 2016. gadā. Tajā ir apkopoti pārskata gada budžeta ieņēmumi, izdevumi, kā arī finansēšanas darījumi. Pārskats sagatavots atbilstoši naudas plūsmas principam.

Pārskatu par konsolidētā kopbudžeta izpildi (turpmāk – pārskats) veido, apkopojot un konsolidējot valsts un pašvaldību budžetu izpildes pārskatus. Konsolidāciju veic summējot visus pārskatos uzrādītos rādītājus un izslēdzot savstarpēji atbilstošu ieņēmumu un izdevumu posteņus, pielietojot mazākuma principa metodi, t.i. izslēdzot savstarpēji ekonomiski atbilstošo pozīciju mazākās vērtības.

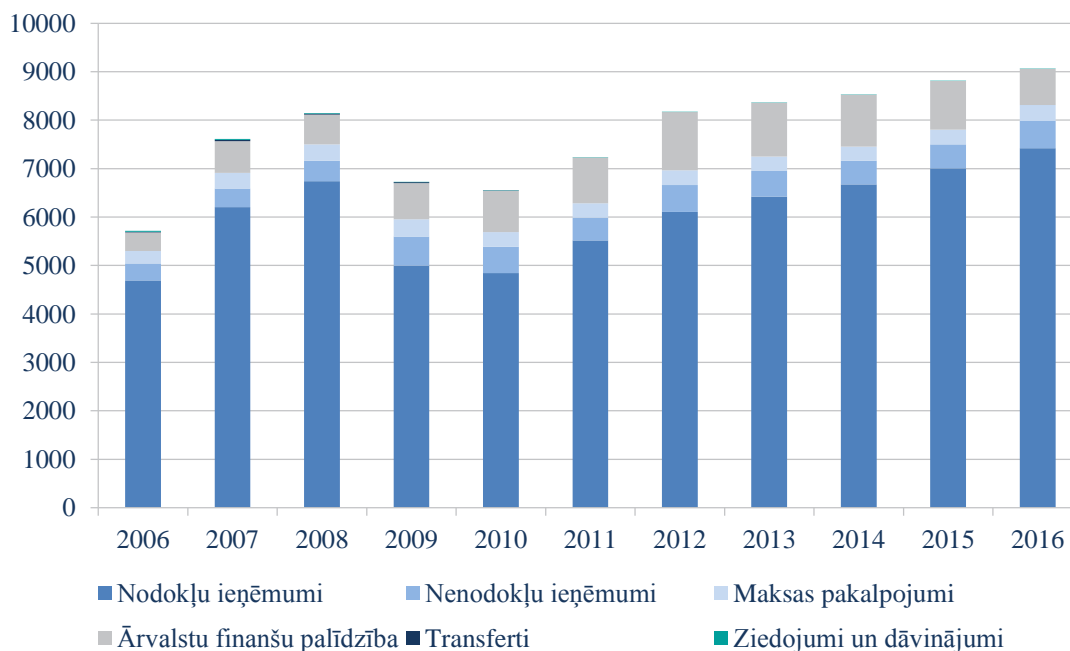
Konsolidētā kopbudžeta izpilde

Ieņēmumi

2016. gadā kopbudžeta ieņēmumi sasniedza 9 065,2 milj. *euro* vērtību, kas salīdzinājumā ar 2015. gada ieņēmumiem ir par 250,6 milj. *euro* jeb 2,8 % vairāk un par 251,2 milj. *euro* jeb 2,8 % mazāk nekā bija plānots saņemt.

Kopbudžeta ieņēmumi –
9 065 197 728 euro

Konsolidētā kopbudžeta ieņēmumu dinamika pa gadiem redzama 1. attēlā.

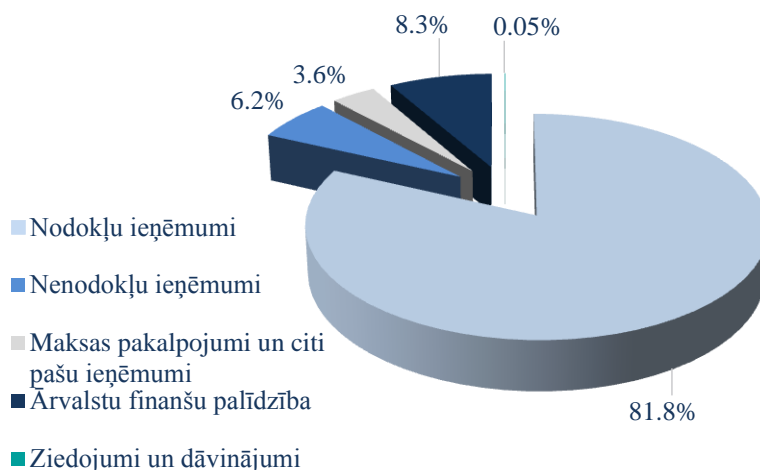

1. attēls. Kopbudžeta ieņēmumu struktūra 2006. – 2016. gads (milj. *euro*)

Kopbudžeta ieņēmumu struktūrā 2016. gadā pārsvarā ir nodokļu ieņēmumi – 81,8 %, pārējie ieņēmumi ir 18,2 % (skatīt 2.attēlu).

Nodokļu ieņēmumi –
7 419 577 488 euro

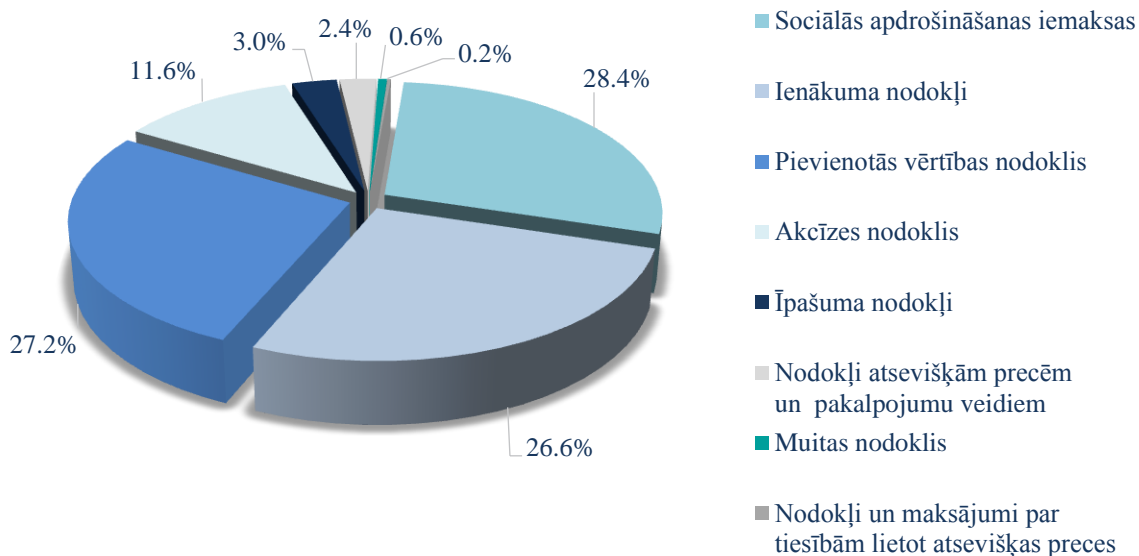
2016. gadā nodokļu ieņēmumi ir 7 419,6 milj. *euro* vērtībā, kas salīdzinājumā ar 2015. gada nodokļu ieņēmumiem ir par 417 milj. *euro* jeb 6 % vairāk un par 51,6 milj. *euro* jeb 0,7 % vairāk nekā bija plānots iekasēt.

2. attēls. Kopbudžeta ieņēmumu struktūra 2016. gadā

2016. gada kopbudžeta nodokļu ieņēmumu struktūra (skatīt 3. attēlu):

- sociālās apdrošināšanas iemaksas – 2 104,9 milj. *euro* vērtībā, t.sk. iemaksas Valsts fondēto pensiju shēmā uzrādītas 413,8 milj. *euro* vērtībā,
- pievienotās vērtības nodoklis – 2 018,9 milj. *euro* vērtībā,
- ienākuma nodokļi – 1 974.2 milj. *euro* vērtībā,
- akcīzes nodoklis – 861 milj. *euro* vērtībā,
- īpašuma nodokļi – 219,9 milj. *euro* vērtībā,
- nodokļi atsevišķām precēm un pakalpojumu veidiem – 180,2 milj. *euro* vērtībā,
- muitas nodoklis – 42,6 milj. *euro* vērtībā,
- nodokļi un maksājumi par tiesībām lietot atsevišķas preces – 17,9 milj. *euro* vērtībā.

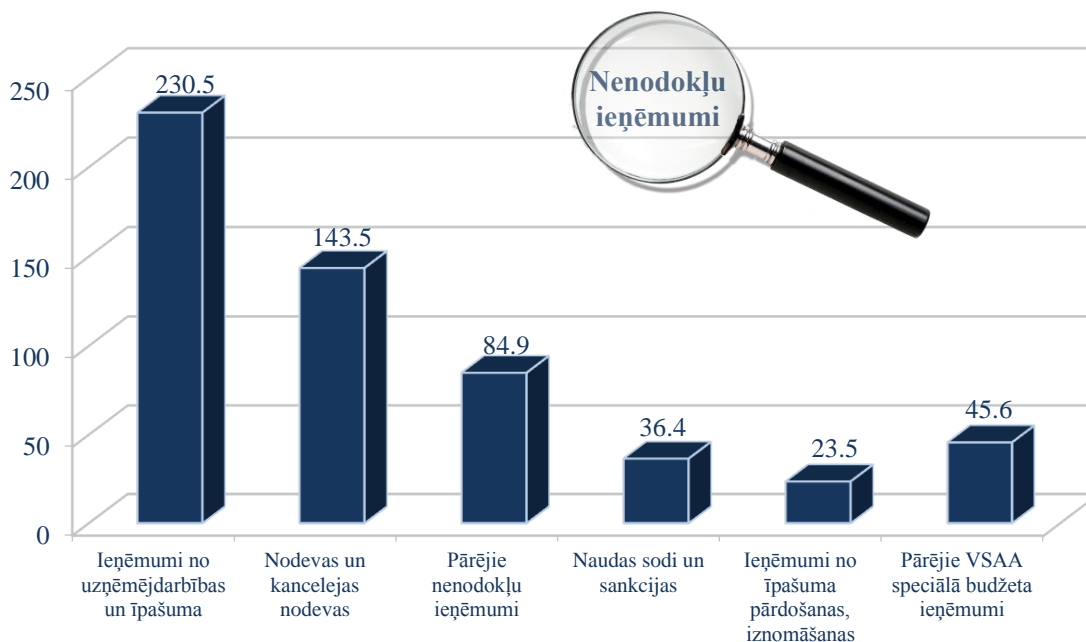

3. attēls. Kopbudžeta nodokļu ieņēmumu struktūra 2016. gadā

Nenodokļu ieņēmumi pārskata gadā ir 6,2 % no kopbudžeta ieņēmumiem. Lielāko daļu nenodokļu ieņēmumu veido ieņēmumi no uzņēmējdarbības un īpašuma – 230,5 milj. *euro* vērtībā jeb 40,8 % no nenodokļu ieņēmumiem. Nenodokļu ieņēmumos saņemti (skatīt 4. attēlu):

Nenodokļu ieņēmumi –
564 499 257 *euro*

- valsts (pašvaldību) nodevas un kancelejas nodevas 143,5 milj. *euro* vērtībā jeb 25,4 % no nenodokļu ieņēmumiem,
- naudas sodi un sankcijas 36,4 milj. *euro* vērtībā jeb 6,5 % no nenodokļu ieņēmumiem,
- ieņēmumi no valsts (pašvaldības) īpašuma iznomāšanas, pārdošanas un no nodokļu maksājumu pamatparāda kapitalizācijas 23,5 milj. *euro* vērtībā jeb 4,2 % no nenodokļu ieņēmumiem,
- pārējie nenodokļu ieņēmumi 84,9 milj. *euro* vērtībā jeb 15 % no nenodokļu ieņēmumiem,
- pārējie un citi Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras speciālā budžeta ieņēmumi 45,6 milj. *euro* vērtībā jeb 8,1 % no nenodokļu ieņēmumiem.

4. attēls. Nenodokļu ieņēmumu struktūra 2016. gadā (milj. *euro*)

Ieņēmumi no budžeta iestāžu sniegtajiem maksas pakalpojumiem un citiem pašu ieņēmumiem 2016. gada kopbudžetā ir 326 milj. *euro* vērtībā. Salīdzinot ar 2015. gadu, tie ir palielinājušies par 23 milj. *euro* jeb par 7,6 %.

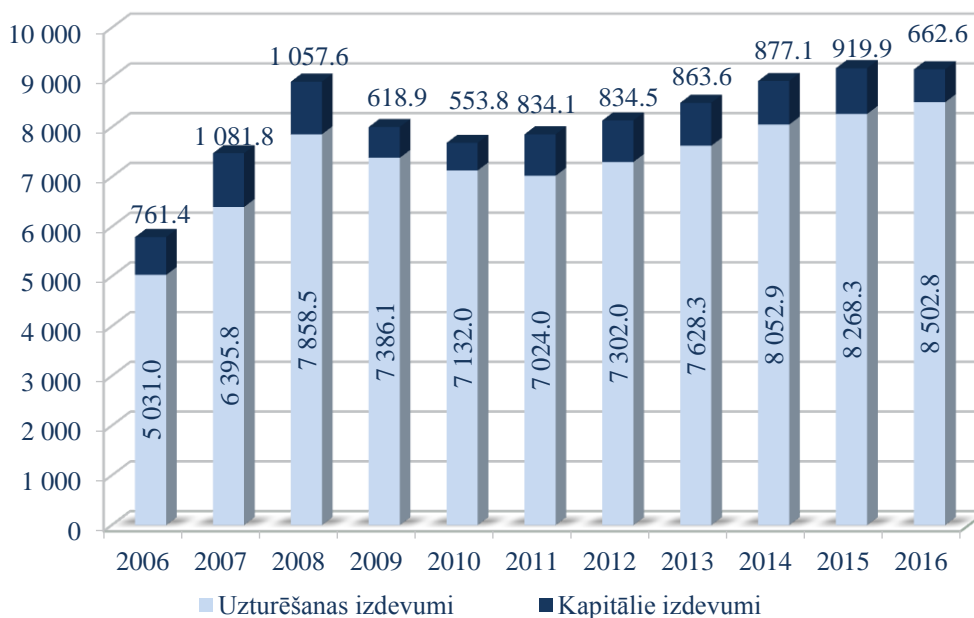
Ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumi 2016. gadā kopbudžetā ir 750,7 milj. *euro* vērtībā. Salīdzinot ar 2015. gadu, tie ir samazinājušies par 255 milj. *euro* jeb par 25,4 %. Kopš 2013. gada ir vērojams ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumu samazinājums. Salīdzinot ar ārvalstu finanšu palīdzības ieņēmumiem 2015. gadā, 2016. gadā tie ir samazinājušies par 255 milj. *euro* jeb par 25,4 %.

Ziedojumu un dāvinājumu ieņēmumi 2016. gadā kopbudžetā ir 4,5 milj. *euro* vērtībā. Salīdzinot ar 2015. gadu, tie ir samazinājušies par 0,3 milj. *euro* jeb par 7 %. Lielākos ziedojumu dāvinājumu ieņēmumus veido juridisko personu ziedojumi, kas 2016. gada kopbudžetā ir 3,9 milj. *euro* vērtībā.

Izdevumi

2016. gada kopbudžeta izdevumi ir 9 165,4 milj. *euro* vērtībā. Uzturēšanas izdevumi ir 8 502,8 milj. *euro* jeb 92,8 % no kopbudžeta izdevumiem. Kapitālajiem izdevumiem izlietoti 662,6 milj. *euro* jeb 7,2 % no kopējiem kopbudžeta izdevumiem. Konsolidētā kopbudžeta izdevumi pa gadiem norādīti 5. attēlā.

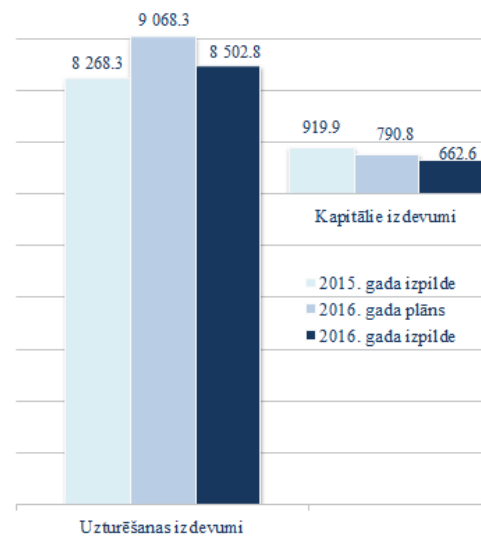
Kopbudžeta izdevumi –
9 165 450 596 *euro*

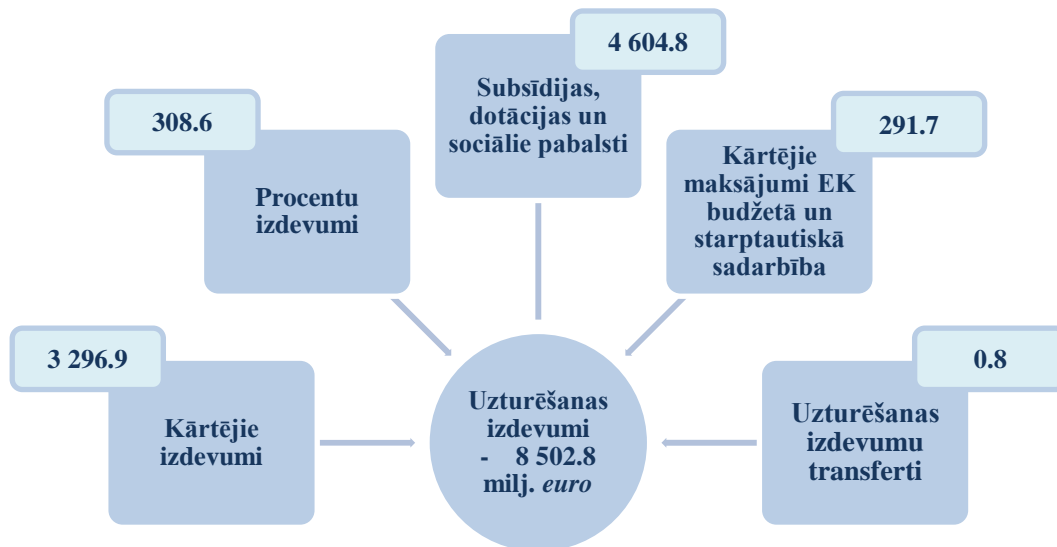
5. attēls. Kopbudžeta izdevumu struktūra 2006. – 2016. g. (milj. euro)

Kopbudžeta izdevumi pārskata gadā ir samazinājušies par 22,7 milj. *euro* jeb par 0,2 %, salīdzinot ar 2015. gadu, un veikti par 693,6 milj. *euro* jeb 7 % mazāk nekā bija plānots. Uzturēšanas izdevumi pārskata gadā palielinājušies par 234,5 milj. *euro* jeb par 2,8 %, salīdzinot ar 2015. gadu, un veikti par 565,6 milj. *euro* jeb 6,2% mazāk nekā bija plānots. Kapitālie izdevumi pārskata gadā samazinājušies par 257,2 milj. *euro* jeb par 28 %, salīdzinot ar 2015. gadu, un veikti par 128,1 milj. *euro* jeb 16,2 % mazāk nekā bija plānots.

Uzturēšanas izdevumu struktūrā (skatīt 6. attēlu) lielāko īpatsvaru veido subsīdiju un dotāciju un sociālo pabalstu izdevumi 4 604,8 milj. *euro* vērtībā jeb 54,2 % no uzturēšanās izdevumiem un 50,2 % no kopbudžeta izdevumiem. Kārtējie izdevumi ir 3 296,9 milj. *euro* vērtībā jeb 38,8 % no uzturēšanas izdevumiem un 36 % no kopbudžeta izdevumiem.

8. attēls. Uzturēšanas un kapitālie izdevumi salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata gadu un pārskata gada plānu (milj. euro)

6. attēls. Uzturēšanas izdevumu struktūra 2016. gadā (milj. euro)

Subsīdiju un dotāciju un sociālo pabalstu izdevumi pārskata gadā ir palielinājušies par 222,7 milj. euro jeb 5,1 %, salīdzinot ar 2015. gadu. Subsīdijas, dotācijas un sociālo pabalstu izdevumus veido:

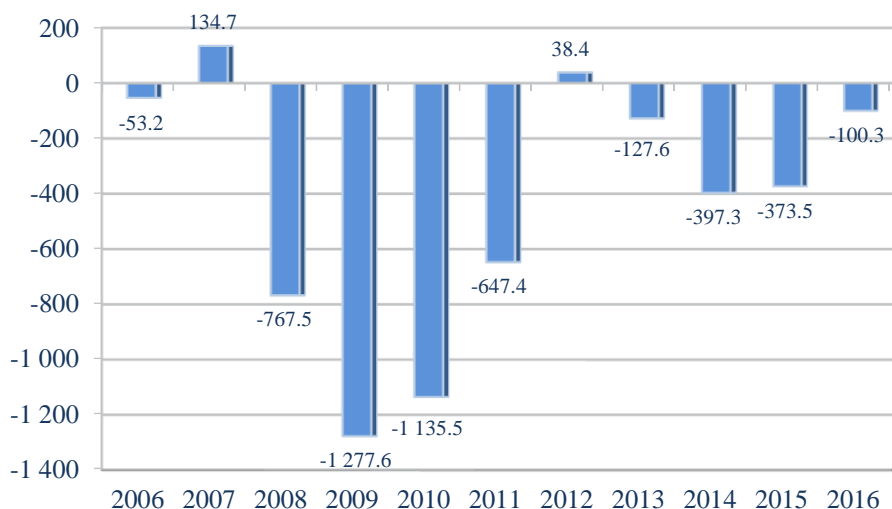
- sociālie pabalsti 2 701,3 milj. euro vērtībā jeb 31,8 % no uzturēšanas izdevumiem un 29,5 % no kopbudžeta izdevumiem,
- subsīdijas un dotācijas 1 903,5 milj. euro vērtībā jeb 22,4 % no uzturēšanas izdevumiem un 20,8 % no kopbudžeta izdevumiem.

Finansiālā bilance

Pārskata gadā kopbudžeta finansiālās bilances rezultāts ir deficīts 100,3 milj. euro vērtībā jeb **0,4 % no iekšzemes kopprodukta** (turpmāk – IKP¹), salīdzinājumam – 2015. gadā kopbudžeta finansiālā bilance bija ar deficītu 373,5 milj. euro.

Konsolidētā kopbudžeta finansiālās bilances rezultāts pa gadiem norādīts 7. attēlā.

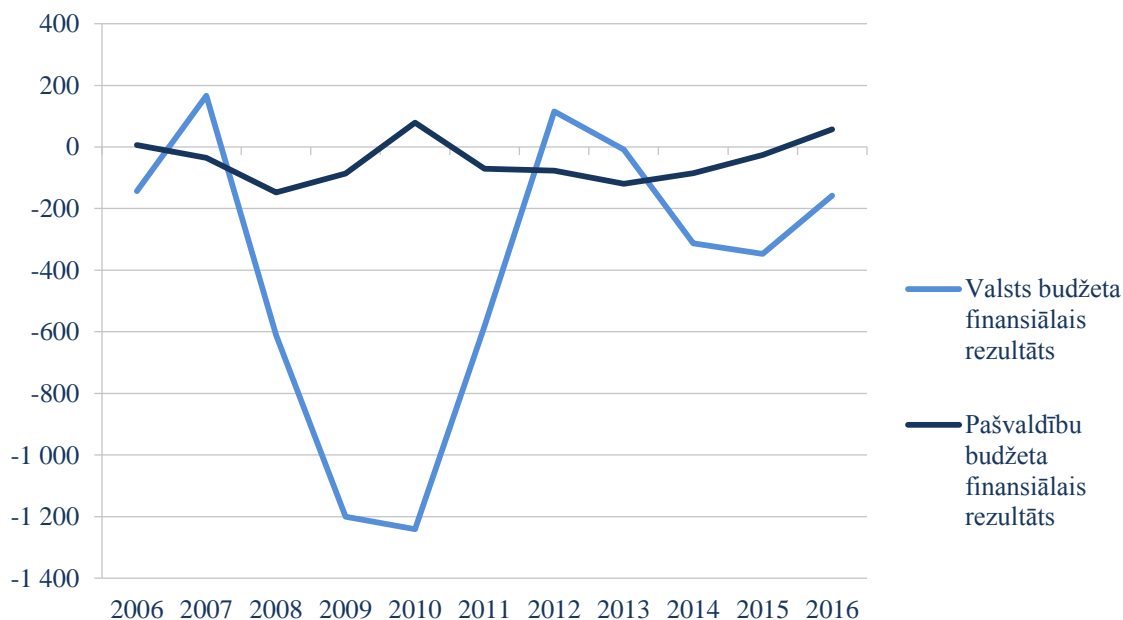
Finansiālā bilance
deficīts
100 252 868 euro

7. attēls. Konsolidētā kopbudžeta finansiālā bilance 2006. g. – 2016. g (milj. euro)

¹ šajā skaidrojumā aprēķinos lietota Centrālās statistikas pārvaldes mājas lapā publicētā 2016. gada IKP vērtība 25021,344 milj. euro faktiskajās cenās

Konsolidētais kopbudžeta finansiālās bilances rezultāts veidojas no valsts budžeta finansiālās bilances rezultāta, kas 2016.gadā ir deficīts 157,6 milj. *euro* vērtībā, un pašvaldību budžeta finansiālās bilances rezultāta, kas 2016.gadā ir pārpalikums 57,4 milj. *euro* vērtībā. Konsolidētā kopbudžeta finansiālā bilance pa gadiem, ietekme no valsts budžeta un pašvaldību budžeta finansiālās bilances rezultāta apskatāma 8.attēlā.

8.attēls. Valsts budžeta un pašvaldību budžeta finansiālais rezultāts 2006. – 2016.gadā (milj.euro)

Konsolidācija

Konsolidētajā kopbudžeta izpildē iekļauj katras ministrijas, centrālās valsts iestādes pārskatu, kas iekļauj valsts budžeta iestāžu, no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu un budžeta nefinansētu iestāžu budžeta izpildes pārskatus, un pašvaldības pārskatu, kas iekļauj pašvaldību budžeta iestāžu un kopīgo iestāžu iesniegto budžeta izpildes pārskatu.

Pārskatā konsolidētas šādas budžeta izpildes pozīcijas:

Ieņēmumi/ izdevumi – 562 881 963 *euro* vērtībā, t.sk.:

- **pakalpojumi** (izdevumu ekonomiskās klasifikācijas kods (turpmāk – EKK) 2200, ieņēmumu kodi 18.6.0.0., 19.7.0.0., 21.3.0.0.) – **2 300 460 *euro* vērtībā,**
- **pārējie procentu maksājumi** (izdevumu EKK 4300, ieņēmumu kods 8.4.0.0.) – **2 324 060 *euro* vērtībā,**
- **pārējie klasifikācijā neminētie maksājumi iedzīvotājiem natūrā un kompensācijas** (izdevumu EKK 6400, ieņēmumu kods 19.5.0.0.) – **33 264 *euro* vērtībā,**
- **pašvaldību uzturēšanas izdevumu transferti valsts budžeta iestādēm** (izdevumu EKK 7200, ieņēmumu kodi 12.3.0.0., 19.5.0.0., 22.4.7.0.) – **1 693 853 *euro* vērtībā,**
- **valsts budžeta uzturēšanas izdevumu transferti citiem budžetiem noteiktam mērķim** (izdevumu EKK 7300, ieņēmumu kods 18.6.0.0.) – **486 711 873 *euro* vērtībā,**

- **pārējie valsts budžeta uzturēšanas izdevumu transferti citiem budžetiem** (izdevumu EKK 7400, ieņēmumu kods 18.6.0.0.) – **36 573 508 euro** vērtībā,
- **no valsts budžeta daļēji finansētu atvasināto publisko personu un budžeta nefinansētu iestāžu uzturēšanas izdevumu transferti pašvaldībām** (izdevumu EKK 7800, ieņēmumu kods 17.2.0.0.) – **652 600 euro** vērtībā,
- **pašvaldību kapitālo izdevumu transferti** (izdevumu EKK 9200, ieņēmumu kodi 19.5.0.0., 20.7.0.0.) – **255 895 euro** vērtībā,
- **valsts budžeta transferti kapitālajiem izdevumiem citiem budžetiem noteiktam mērķim** (izdevumu EKK 9500, ieņēmumu kods 18.6.0.0.) – **31 588 190 euro** vērtībā;
- **pārējie valsts budžeta kapitālo izdevumu transferti citiem budžetiem** (izdevumu EKK 9700, ieņēmumu kods 18.6.0.0.) – **748 260 euro** vērtībā;

Finansēšana – 18 159 770 euro vērtībā, t.sk.:

- **naudas līdzekļi un noguldījumi** (kods F20010000/ F20020000) – **154 519 euro** vērtībā,
- **aizņēmumi/ aizdevumi** (kods F40010000/ F40020000) – **18 005 251 euro** vērtībā starp valsts un pašvaldību budžetiem.

Gada pārskata 6. pielikumā uzrādīta valsts budžeta, no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu budžetu un budžeta nefinansētu iestāžu budžeta izpilde. Informācija par valsts budžeta, no valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu budžetu un budžeta nefinansētu iestāžu budžeta izpildi atklāta gada pārskatā no 7. līdz 16. pielikumam.

Pielikumi ir pārskata neatņemama sastāvdaļa

Gada pārskata 17. pielikumā uzrādīta pašvaldību konsolidētā budžeta izpilde (ieskaitot ziedojumus un dāvinājumus). Informācija par pašvaldību konsolidētā budžeta izpildi (ieskaitot ziedojumus un dāvinājumus) atklāta gada pārskatā no 18. līdz 20. pielikumam.